

Wytyczne dla Komisarza

Wytyczne to zbiór wskazówek opracowanych na podstawie doświadczeń uczestników (organizatorów, przewodników, Sędziów, pozorantów) poprzednich edycji prób. Mamy nadzieję, że pomogą Ci w sprawnym zorganizowaniu imprezy i pozwolą na uniknięcie ewentualnych wpadek i problemów. Liczymy też, że po zorganizowaniu prób podzielisz się z nami swoimi doświadczeniami i przemyśleniami wysyłając je na adres tropienieuzytkowe@gmail.com, co pozwoli nam ulepszyć wytyczne i być może też regulamin.

Ważne!

Jedynym dokumentem wiążącym wszystkich uczestników prób (zespół organizatorów, Sędziów, przewodników, pozorantów) jest **Regulamin Prób Tropienia Użytkowego PL MT**.

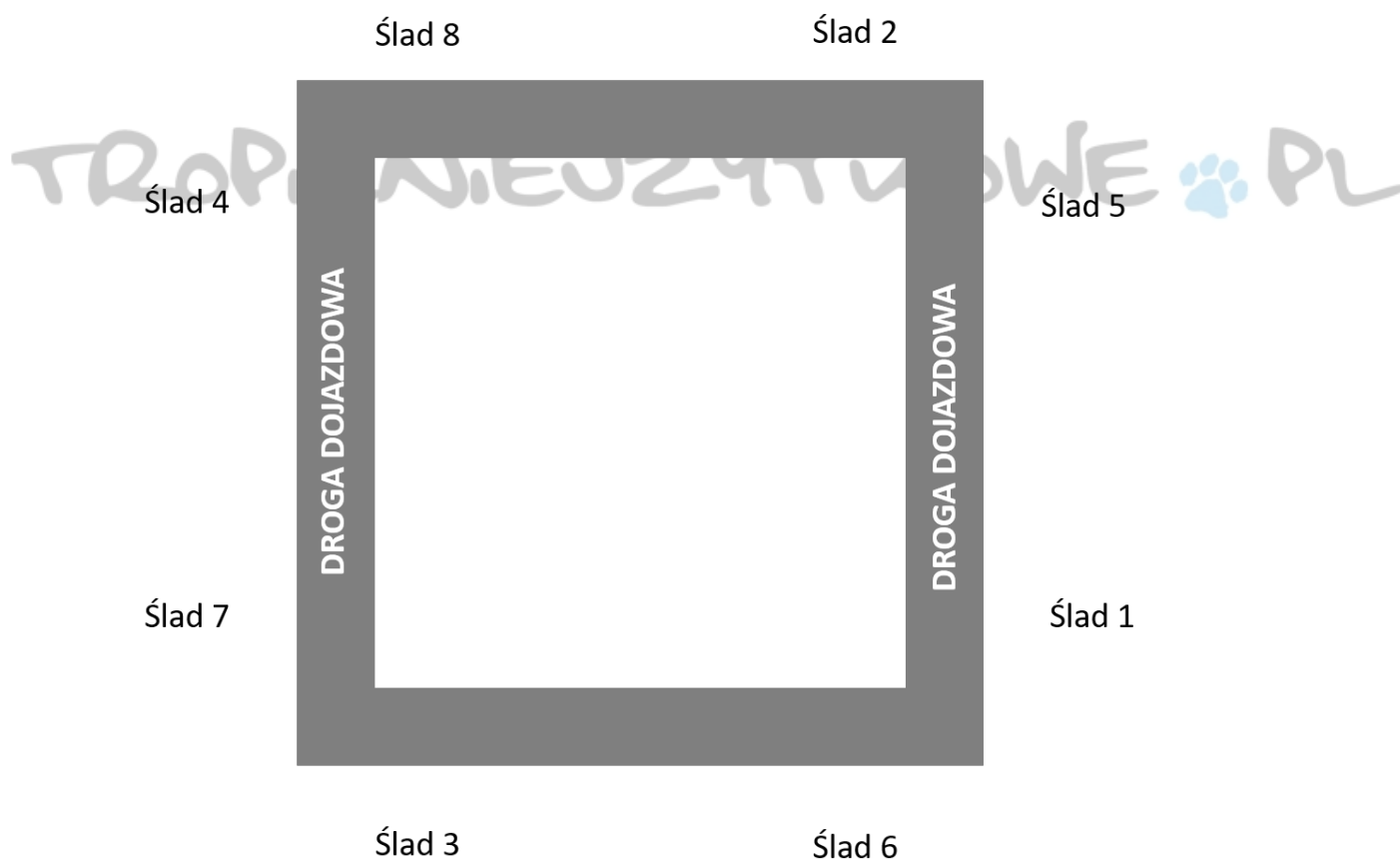
Wytyczne zaś to jedynie zbiór wskazówek i podpowiedzi, z których można, lecz nie trzeba korzystać.

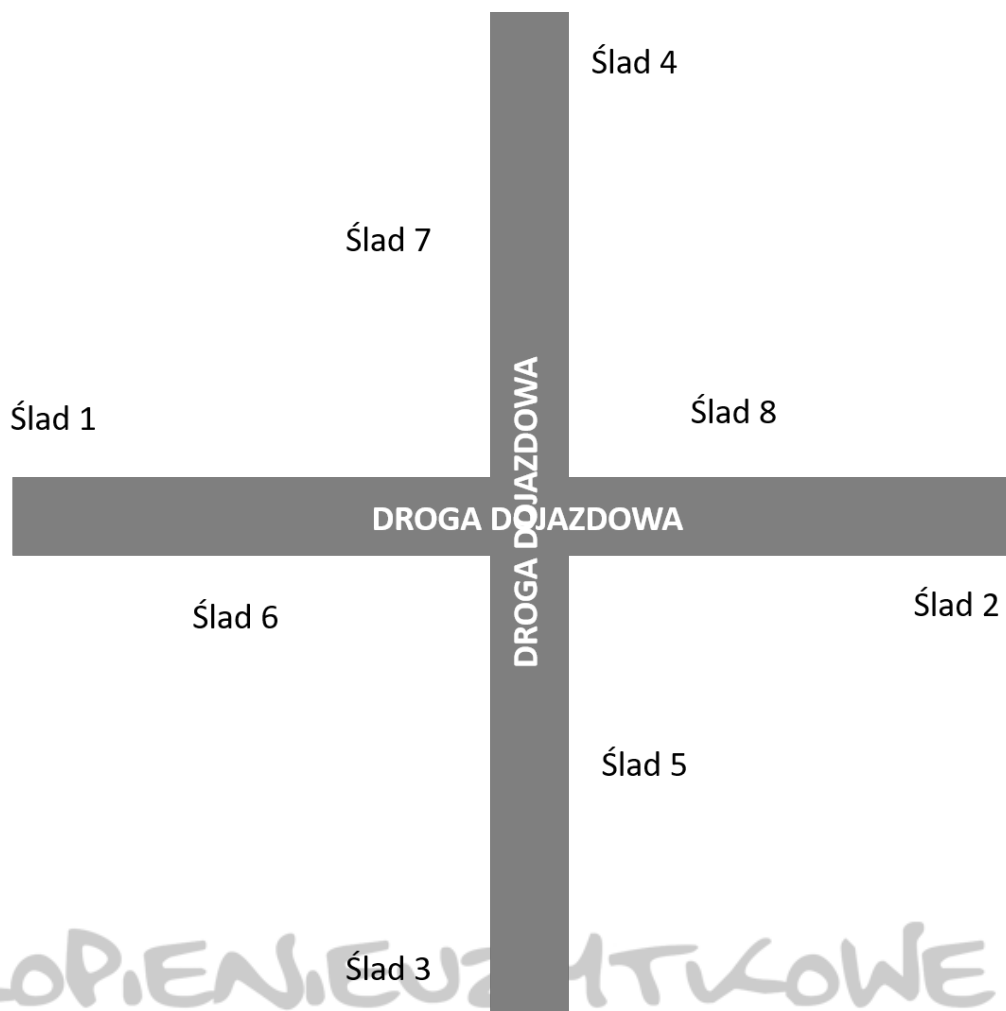
Komisarz – rozplanowuje w terenie miejsca początków śladów, przygotowuje pozorantów i przedmioty do nawęszczenia. W czasie prób o określonych godzinach wysyła pozorantów na ślady, zapisuje koordynaty początków śladów na GPS. Następnie o określonych godzinach doprowadza na początek śladu przewodnika psa i Sędziów. (Powinien znać teren!). Komisarz może zaplanować przebieg śladów i przekazać instrukcje pozorantom lub może pozostawić pozorantom swobodę w wytyczaniu śladów (z zachowaniem zasady zgodności śladu z regulaminem dla danej klasy oczywiście). Wybór należy do Komisarza i może być podyktowany np. specyfiką terenu lub doświadczeniem pozoranta.

PRZED PRÓBAMI

Teren

- Sprawdź teren (jedź w teren!). Oceń, ile śladów o podobnym stopniu trudności da się ułożyć. Rozplanuj, gdzie będą początki poszczególnych śladów.
- Początki śladów powinny być oddalone od siebie min. 500 m. Ponieważ nikt poza Tobą i pozorantem nie zna przebiegu śladu, może zdarzyć się tak, że ślady pozorantów się przetną, podobnie jak jest możliwe, że trasę przetnie spacerowicz, grzybiarz itp.
- Ślady układane w małym odstępie czasowym powinny być oddalone od siebie w przestrzeni. Przykładowe diagramy początków śladów:

TROPIENIE UŻYTKOWE PL PL

- Warto mieć w zanadru zapasowe miejsca na rozłożenie śladów w razie komplikacji, reklamacji, nieprzewidywanych zdarzeń. Dobrze, jeśli są oddalone od regularnych tras by nie zostały przypadkowo zdeptane podczas pracy.
- Przygotuj oznaczenia początków śladów, przemyśl sposób ich mocowania w terenie.

Pozoranci

- Zrób listę pozorantów z kontaktami do wszystkich osób. Upewnij się, że masz numery telefonów, które będą mieli ze sobą w czasie prób.
- Porozmawiaj z każdym pozorantem. Dowiedz się, czy ma w tym dniu ograniczenia czasowe, zdrowotne, jakieś inne (np. jest rodziną albo znajomym któregoś ze startujących psów). Uwzględnij te informacje przy planowaniu.
- Dowiedz się, a najlepiej sprawdź, jak każdy z pozorantów radzi sobie z obsługą GPS. Jeśli masz taką możliwość przećwicz z nim tę umiejętność przed próbami (wcześniej ustal jakich modeli GPS-ów będziecie używać w czasie prób).
- Dobierając pozorantów na ślady pilnuj, by pies nie znał danej osoby.
- W klasie PL MT 4, dla zapewnienia zasady *double blind* w przypadku próby NSI – Komisarz powinien (podobnie jak w przypadku zwykłych śladów) w odpowiednim momencie wysłać/wywieźć pozoranta do kryjówki. Kryjówka powinna być oddalona od miejsca startu NSI i innych śladów, a procedura i czas odłożenia powinny być takie same jak przy zwykłym śladzie.

Przedmioty do nawęszczenia

- Pozostawianie przez pozorantów przedmiotów do nawęszczenia na początku śladu niesie za sobą ryzyko usunięcia ich lub zanieczyszczenia przez osoby postronne. Dostarczanie przedmiotów do nawęszczenia na miejsce startu przez Komisarza znacząco komplikuje logistykę i zwiększa ryzyko pomyłek. Dlatego rekomendujemy wydawanie przedmiotów do nawęszczenia przewodnikom w Sekretariacie, w czasie rejestracji. W tej sytuacji przewodnik odpowiada za właściwe przechowywanie przedmiotu i dostarczenie go na miejsce startu.
- Przedmioty do nawęszczenia powinny być przechowywane w stoikach. Przygotuj odpowiednio wcześniej odpowiednią ilość czystych stoików (najlepiej nowych), uwzględnij stoiki zapasowe.
- Przygotuj listę kodów, którymi będą oznaczone wszystkie stoiki. Nanieś oznaczenia z listy na stoiki (np. odpowiedni marker, nalepka).
- Organizator prób decyduje, kto będzie pobierał od pozorantów stoiki z przedmiotami do nawęszczenia - może to być Komisarz lub Sekretarz. Jeśli ta rola przypadła Tobie (Komisarzowi), przed próbami pobierz przedmioty do nawęszczenia od pozorantów i nanieś na listę informację czyj zapach jest w którym stoiku oraz do którego śladu jest przypisany. Przekaż kopię tej listy wraz ze stoikami Sekretarzowi. To Sekretarz będzie wydawał stoiki przewodnikom przy rejestracji. Nie ujawniaj osobom postronnym (a szczególnie przewodnikom!), kto jest pozorantem, na którym śladzie, dla którego psa. Miej kopię tej listy przy sobie.

Szczegółnej uwagi wymaga przygotowanie przedmiotów do nawęszczenia w klasie 4.

- przedmioty do nawęszczenia powinny wyglądać tak samo by nie można było na oko stwierdzić, który pochodzi od pozoranta (np. identyczne skarpety, gaziki, drewnienka itp.), a który jest nośnikiem zapachu do NSI.
- Przedmioty do NSI powinny mieć zapach osoby, której nie ma na miejscu prób. (Nie jest wskazane używanie "czystych" przedmiotów bez zapachu człowieka.)
- Zapach na przedmiotach pozoranta i przedmiotach NSI powinien być mniej więcej tak samo stary/świeży.
- Proponowana procedura: organizator kupuje odpowiednio dużo identycznych przedmiotów (np. skarpet). Każdy z pozorantów pobiera jeden przedmiot, pozostawia na nim swój zapach i pakuje do stoika. Przedmioty NSI są przygotowywane analogicznie, lecz przez inne osoby, które nie będą obecne w miejscu prób podczas ich trwania i przez poprzedzające dwa tygodnie. Zaleca się, by przedmioty do NSI były przygotowywane i pakowane w innym miejscu niż przedmioty do śladów, by uniknąć przypadkowego zanieczyszczenia zapachowego próbek.

Lista kontaktów

- Przygotuj i miej przy sobie w czasie prób wszelkie możliwe listy kontaktów do: pozorantów, Sędziów, przewodników, kierowców, pozostałych osób z obsługi prób, zarządcy terenu.

Zadbaj o naładowaną baterię i powerbank do twojego telefonu.

Wydruki

- Numery do oznaczania początków śladów
- Numerki do losowania dla przewodników (jeśli nie zdecydujesz się przeprowadzić losowania wcześniej)
- Naklejki do oznaczania słoików z zapachami pozorantów
- koperty z wynikami prób w klasie 4 - dla Sędziów

Plan prób

- Rekomendujemy przeprowadzenie losowania tras i ustalenie kolejności startów przed próbami. Dzięki temu możemy podać zawodnikom orientacyjną godzinę startu. Przed losowaniem ponumeruj trasy tak, by ślady pozorantów nie pokryły się w czasie i przestrzeni. Dla zachowania zasad *fair play* możesz zaprosić do losowania osobę niezwiązaną z tropieniem.
- Przygotuj godzinową rozpiskę wejść na ślad pozorantów i przewodników.
- Przygotowując próby klasy 4 pamiętaj, że składają się one z dwóch wejść. Każde z nich może być NSI lub śladem. Do Ciebie należy wylosowanie jaka kombinacja zadań czeka dany zespół. Losujesz NSI lub ślad dla wejścia 1 a potem NSI lub ślad dla wejścia 2. Przygotuj zapieczętowane koperty z wynikiem każdego wejścia (czy jest to NSI czy ślad). Podczas prób musisz je wręczyć Sędziom.

W CZASIE PRÓB

- Przekaż Sekretarzowi komplet słoików z przedmiotami do nawęszania. Będzie je wydawał przewodnikom w czasie rejestracji.
- Miej przy sobie listę do odszyfrowania kodowych oznaczeń słoików (aby móc ustalić przynależność próbek do pozorantów oraz próbek przeznaczonych do śladów NSI).
- Upewnij się, że masz kontakt ze wszystkimi osobami z listy.
- Sprawdź kompletność i działanie sprzętu.
- Poinformuj pozorantów i przewodników o kolejności i przewidywanych godzinach startów.

Przed zawiezieniem pozoranta na start śladu

- Upewnij się, że pozorant przekazał osobie wskazanej przez organizatora (Komisarzowi lub Sekretarzowi) przedmiot do nawęsznienia.
- Upewnij się, że pozorant ma ubranie i sprzęt (np. karimata, krzesło turystyczne, pałatka, śpiwór, koc) adekwatne do pogody, umożliwiające mu czekanie na psa w możliwie komfortowych warunkach.
- Sprawdź łączność:
 - czy ma naładowany, wyciszony (także wibracje!) telefon z wpisanym numerem telefonu do Ciebie i do Sekretarza?
- krótkofalówka – daj pozorantowi, upewnij się, że wie, jak jej użyć do kontaktu z tobą, sprawdź ustawienia kanałów.
- Daj pozorantowi GPS z instrukcją. Upewnij się, że wie jakie czynności ma wykonać, żeby zapisać ślad i ewentualnie wrócić do miejsca startu korzystając z GPS-a.
- Zweryfikuj z pozorantem jaki ślad układa (dla jakiej klasy) tzn. jaki dystans ma przejść, co zrobić w razie napotkania przeszkód terenowych, jak długo będzie czekać na psa.
- Możesz dać pozorantowi instrukcje dotyczące przebiegu śladu lub pozostawić mu/jej swobodę w wytyczeniu trasy. Zależy to od Twojej oceny terenu prób i doświadczenia pozoranta. Pamiętaj jednak, że musisz szczególnie dbać o zachowanie procedury *double blind*. Oznacza to, że nie wolno Ci nikomu poza pozorantem udzielać żadnych informacji o przebiegu śladu. Musisz też odjechać lub odejść z miejsca startu zespołu tropiącego ZANIM rozpocznie on pracę.
- Poinformuj pozoranta, że w sytuacji awaryjnej, zagrożenia zdrowia lub życia ma prawo i powinien przerwać pozorowanie. Bezpieczeństwo jest najważniejsze. Ustal jak się z Tobą skontaktuje w takiej sytuacji.
- **Przypomnij pozorantowi, żeby uważał na możliwość przypadkowego ujawnienia śladu skutkującego unieważnieniem próby.** (Np. #zpamietnikapozoranta ze zdjęciem w mediach społecznościowych, kontakt z bazą, żeby sprawdzić co słycać 😊).
- Zawieź pozoranta na miejsce startu śladu.
- Zaparkuj kilka, kilkanaście metrów od zaplanowanego miejsca początku śladu. Miejsce startu nie powinno znajdować się na drodze dojazdowej do śladu. Najlepiej, jeśli pozorant odejdzie kilkanaście metrów od drogi i tam zacznie układać ślad.
- Uwaga! Pozorant nie powinien zbyt długo przebywać w miejscu startu, ponieważ tworzy się *scent pool*.
- Upewnij się, że miejsce jest odpowiednio oznaczone w terenie, lub że pozorant oznaczył je w czytelny, widoczny dla Ciebie z drogi sposób, np. przypinając kartkę do drzewa.
- Rekomendujemy podwójne oznaczenie, to znaczy:
 - a) Znak widoczny dla kierowcy z drogi oznaczający miejsce do zaparkowania.
 - b) Znak zawieszany przez pozoranta, w miejscu oddalonym kilkanaście metrów od drogi dojazdowej, oznaczający miejsce startu.
- Oznacz miejsce startu na swoim GPS-ie. (Będziesz musiał dokładnie wskazać miejsce startu przewodnikowi i Sędziom).
- Używaj nawigacji Garmin. (Pineski na Mapach Google i inne aplikacje w telefonie są zbyt mało dokładne, dodatkowo zawodzą w miejscach o słabym zasięgu.)
- Początki śladów zaznacz jako Waypointy. Naucz się trafiać z powrotem do tak oznaczonego punktu.
- Zadbaj o bezpieczeństwo. Nie wyznaczaj miejsc startu np. na trawnikach blisko ruchliwej ulicy.
- Upewnij się, że pozorant ma włączony i odpowiednio ustawiony GPS.
- Życz pozorantowi miłego pozorowania, odjedź z miejsca startu zanim wyruszy.

Próba

- Zawieź Sędziów, zawieź lub pilotuj przewodnika z psem na miejsce startu. Zatrzymaj się kilka, kilkanaście metrów przed początkiem śladu.
- Wskaż Sędziom miejsce oznaczone przez pozoranta jako miejsce początku śladu (oznaczenie w terenie i na GPS). Upewnij się, że Sędziowie widzą, gdzie zaczyna się ślad.
- W klasie 4, na początku każdej próby przekaz Sędziom zapieczętowaną kopertę z wynikiem danej próby. Sędziowie otworzą ją, gdy przewodnik zakończy pracę, aby poinformować zespół czy poprawnie zidentyfikował NSI/ślad.
- MUSISZ odjechać z miejsca startu zanim wystartuje pies, żeby nie przeszkadzać mu w pracy i żeby zachować zasadę *double blind*.
- Po ok. 25 minutach od rozpoczęcia pracy przez dany zespół, skontaktuj się z Sędzią i zapytaj, czy ściągać pozoranta (w regulaminie jest 20 minut na pracę, ale dajmy zawodnikowi i ekipie 5 minut oddechu).
- Jeśli jest to możliwe, zabierz z powrotem pozoranta do bazy; ALE UWAGA, priorytetem jest dowieszenie kolejnego pozoranta na rozpoczęcie śladu i wysłanie zawodnika oraz Sędziów na kolejną trasę. „Wykorzystany” pozorant może poczekać lub wrócić sam.

Po wszystkich przebiegach

- **Upewnij się, że wszyscy Pozoranci wrócili do bazy!!!**

TROPIENIE UŻYTKOWE PL